

Ügyiratszám: MN/13512-7/2017.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem elbírálása

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG MÉDIATANÁCSÁNAK

540/2017. (V. 29.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** (**Személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. (1016 Budapest, Naphegy tér 8. 2. em., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) Kossuth Rádió adóján 2017. április 26-án 05:08:12 órai kezdettel sugárzott *Hajnal-táj* című műsorszámmal kapcsolatban, 2017. május 2-án benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2017. május 3-án indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

elutasítja.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácsához benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérhet. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

Indokolás

A Kérelmező a Médiatanácsához 2017. május 2-án érkezett, MN/13512-1/2017. ügyiratszámú beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2017. április 26-án 05:08:12 órai kezdettel sugárzott *Hajnal-táj* című műsorszámot kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (**Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (**Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményeit, mivel a 05:43:26 órától közzétett, *Aszályos évek, dráguló öntözés* című összeállításban nem került megjelenítésre, hogy a 105/1995. (XI. 1.) OGY határozat

kötelezi a mindenkori kormányt a Homokhátság vízpótlására, azonban az említett határozatban foglaltaknak egyetlen eddigi kormány sem tett eleget. A Kérelmező sérelmezte a térség vízpótlását biztosító Duna-Tisza csatorna megépítését szorgalmazó történelmi előzmények (III. Károly 1723-as pozsonyi dekrétuma, József nádor 1803. november 30-i felterjesztése a Magyar Királyi Kancelláriához, gróf Mikó Imre közmunka- és közlekedésügyi miniszter 1868-as felségfelterjesztése, Tildy Zoltán köztársasági elnök, dr. Bársonyos Károly földművelésügyi miniszter 1947-es megnyilatkozásai) megemlékezésének elmaradását is.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltató közönségszolgálatát, illetve **Személyes adat** elektronikus levélcímére 2017. április 26-án, 06:25 órakor küldött kifogását, valamint a kifogás elutasításáról szóló, 2017. április 26-án, 12:32 órakor elektronikus úton küldött mediaszolgáltatói döntés, továbbá a Kérelmező mediaszolgáltatói döntés el nem fogadásáról szóló, 2017. április 27-én 16:43 órakor küldött elektronikus válaszának másolatát.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE mediaszolgáltatók és a közszolgálati mediaszolgáltatók mediaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más mediaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató közszolgálati, egyúttal JBE mediaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2017. május 3-án hatósági eljárás indult és a Médiatanács a 2017. május 4-én kelt, dr. Vass Ágnes koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/13512-2/2017. ügyiratszámú végzésével függő hatályú döntést hozott a Ket. 71/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése alapján.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmezőé is, érdemben elbírálandó.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont – megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti – közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a kérelem mellékleteit megvizsgálva megállapította, hogy a Kérelmező a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára, valamint **Személyes adat** elektronikus levélcímére 2017. április 26-án 06:25 órakor küldte meg a *Hajnal-táj* című műsorszámmal kapcsolatos kifogását, amelyet a Médiaszolgáltató ugyanezen a napon 12:32 órakor küldött elektronikus válaszában elutasított. Erre tekintettel megállapítható, hogy a Kérelmező határidőben fordult a Médiaszolgáltatóhoz. A médiaszolgáltatói elutasítást a Kérelmező nem fogadta el, amelyről 2017. április 27-én 16:43 órakor küldött elektronikus levelében tájékoztatta a Médiaszolgáltatót. Ezt követően a Kérelmező 2017. április 28-án, postai úton kérelemmel fordult a Médiatanácshoz. Az előadottak alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a Kérelmező mind a kifogásolásra nyitva álló 72 órás, mind pedig a kérelem előterjesztésére jelen esetben vonatkozó 48 órás határidőt betartotta.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálható.

A Médiatanács a 2017. május 4-én kelt, dr. Vass Ágnes koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/13512-3/2017. ügyiratszámú végzésével a Ket. 29. § (3) bekezdésének b) pontja szerint tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közlésétől számított 8 napon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata 2017. május 15-én, postai úton érkezett meg a Hatósághoz.

Nyilatkozatában a Médiaszolgáltató a hatósági eljárás előzményeinek bemutatása körében megemlítette, hogy az elektronikus úton érkezett kifogást a törvényi határidőn belül elutasította elektronikus válaszüzenetében. A kifogás elutasításának okaként kifejtette, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség a tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámokkal szemben áll fenn. Álláspontja szerint a kifogásolt műsorszám nem tartozik ezen műsorszámok közé, ezért jelen esetben nem kérhető számon a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye. A kifogásolt műsorszám – a Médiaszolgáltató szerint – műfaját tekintve rádiós interjúra épülő magazinműsor, amelyben a riporter a szerkesztő által megválasztott témakör kapcsán egy vagy több személy véleményét kérdezi.

Megjegyezte, hogy szerkesztői szabadságával élve közérdeklődésre számot tartó kérdésnek minősítette a Homokhátságon gazdálkodók véleményét a terület aszály-helyzetéről, illetve az öntözéssel kapcsolatban a kutak létesítésére, illetve használatára vonatkozó előírásokról és gyakorlatról.

A megszólaltatottak több oldalról és személyes tapasztalataik alapján számoltak be a fűrt kutak létesítésével és használatával kapcsolatos hatósági engedélykötelezéstől azzal, hogy az engedélyek beszerzése körülményes és drága, valamint időben is elhúzódik. A megkérdezett gazdák elmondták véleményüket a terület aszály-helyzetének okairól (éghajlat-változás, tervezett öntözési rendszerek megvalósulásának elmaradása, nagy vízigényű erdőtelepítések, illetve a belvíz-elvezető csatornák karbantartásának hiánya). A vázolt aszály-helyzettel kapcsolatban elhangzott, hogy az ENSZ FAO a területet félsivatagként tartja nyilván.

A közszolgálati médiaszolgáltatás Mtv. 83. § (1) bekezdésében foglalt céljaira hivatkozással előadta, hogy a kifogásolt műsorszám arra vállalkozott, hogy egy adott tájegység éghajlati/gazdálkodási viszonyait bemutassa, nem pedig egyes, az adott témával összefüggő, átfogó történelmi kitekintést, illetve jogszabályi háttérrel tájékoztat.

A fentiekre figyelemmel a Médiaszolgáltató szerint megállapítható, hogy a kifogásolt műsorszám műfaji – és ebből következően szerkesztési – sajátosságait szem előtt tartva nem sérült a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye, mivel a kifogásolt műsorszám a műfaji jellemzői miatt – a kiegyensúlyozottság szempontjából – a napi aktuális hírekkel foglalkozó közéleti, politikai, vagy hírműsorokétól eltérő megítélés alá esik.

A Médiaszolgáltató az alábbiak szerint kifejtette álláspontját arra az esetre is, ha a Hatóság a műsorszámot a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye körébe tartozónak tekinti.

E körben elsőként a Kérelmező által hiányolt szempontok azonosítására törekedett, amelyek:

1. nem került kifejezésre, hogy a térség vízpótlására a Kormányt országgyűlési határozat kötelezi, és ennek végrehajtása nem történt meg,
2. nem került kifejezésre Tildy Zoltán, volt köztársasági elnök ajánlása, illetve egyéb történelmi politikai szereplők, valamint szakemberek véleménye a Duna-Tisza csatorna múltban tervezett megépítéséről és annak jelentőségéről.

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésére, az Smtv. 13. §-ára, az Mttv. 12. § (1) és a 83. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a törvényben rögzített céljai és feladatai körében a demokratikus nyilvánosság kialakulása és megerősödése érdekében tájékoztatást nyújt a Magyarország területén élőknek közérdeklődésre számot tartó eseményekről sokoldalúan, aktuálisan, tárgyilagosan és kiegyensúlyozottan. A Kúria Kfv.III. 37.472/2013/11. számú ítéletére hivatkozással megjegyezte, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára, vagy véleménykülönbségre.

A Kérelmező által hiányolt szempontokkal kapcsolatban előadta, hogy azok a kifogásolt műsorszám témájával, tartalmával releváns kapcsolatban nem álltak, illetve eltérő véleményt sem fogalmaztak meg. Egyúttal kifejtette, hogy az 1. pontban azonosított hiányolt szemponttal egyezően a műsorszámban elhangzott, hogy a térség tervezett öntözése nem valósult meg, továbbá a gazdák véleménye nem tér ki a térség történelmi előzményeire, az öntözéssel kapcsolatos, múltban tervezett elképzelésekre, ezért a történelmi példák bemutatása releváns kapcsolatot nem teremtett volna a műsorszám témájával.

A fentiek alapján a Médiaszolgáltató kérte a kérelem elutasítását.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező szerint a kifogásolt műsorszámban 05:43:26 órától közzétett, *Aszályos évek, dráguló öntözés* címet viselő összeállítás nem felelt meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének, figyelemmel arra, hogy abban nem került megjelenítésre, hogy az 105/1995. (XI. 1.) OGY határozat kötelezi a mindenkori kormányt a Homokhátság vízpótlására, azonban az említett határozatban foglaltaknak egyetlen eddigi kormány sem tett eleget. A Kérelmező sérelmezte a térség vízpótlását biztosító Duna-Tisza csatorna megépítését szorgalmazó történelmi előzmények (III. Károly 1723-as pozsonyi dekrétuma, József nádor 1803. november 30-i felterjesztése a Magyar Királyi Kancelláriához, gróf Mikó Imre közmunka- és közlekedésügyi miniszter 1868-as felségfelterjesztése, Tildy Zoltán köztársasági elnök, dr. Bársonyos Károly földművelésügyi miniszter 1947-es megnyilatkozásai) megemlékezésének elmaradását is.

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató Kossuth Rádió adóján 2017. április 26-án 05:08:12 órai kezdettel sugárzott *Hajnal-táj* című műsorszámban 05:43:26 órától közzétett beszélgetésben a következők hangzottak el:

Narrátor: *„Háromnegyed hat előtt egy perccel. Aszályos évek, dráguló öntözés. Százerekbe kerülhet az ötszáz köbméter feletti vízfelhasználóknak az öntözésre használt kutak engedélyeztetése, állítják a Homokhátságban. A Kormány eredetileg minden ásott vagy fúrt kutat engedélykötelessé tett volna, ám ezt az évi ötszáz köbméter alatti felhasználóknál visszavonták. Az őstermelők azonban ennél mindenképpen több vizet locsolnak el évente, Bács-Kiskun megye nagy része ugyanis már most félsivatag, ahol öntözés nélkül kertészkedni lehetetlen. A termelők szerint a legnagyobb bajban a legkisebbek lesznek, a termelési, adminisztrációs költségek ugyanis fajlagosan náluk a legmagasabbak, egy-két fólia azonban az aranyhomokon sem aranybánya. Nagy Margit összeállítása.”*

Gyuris Mihály sándorfalvi gazdálkodó: *„Itt volt vízjogi engedély, amit egy idő után felfüggesztettek, meg kellene újítani a vízjogi engedélyt.”*

Dudás János üllési gazdálkodó (=DJ): *„Fúrt kutam az van hat darab. Nem engedélyeztettem, hiszen évtizedek óta gyakorlat volt, szóltunk a kútfúrónak, jött.”*

Nagy Margit riporter (=Riporter): *„Gyuris Mihály sándorfalvi, Dudás János üllési gazdálkodó nem engedélyeztetett kutakból locsol. Vass Károly zákányszéki zöldségtermesztő viszont két engedélyezett kúttal rendelkezik.”*

Vass Károly zákányszéki gazdálkodó (=VK): *„Egy év volt, mire a végleges engedély a kezembe került. Én csepegtető öntözésre kértem engedélyt, az engedélyeztető eljárások közül ez a legegyszerűbb. Ha valaki víztározóra, esőtető öntözésre vagy egyéb módon történő öntözésre kérne engedélyt, arról igazából fogalmam sincsen.”*

Riporter: *„Ezek az engedélyek meddig érvényesek?”*

VK: *„Elvileg öt évig.”*

Riporter: *„Ez most Önt akkor nem is nagyon érinti, majd esetleg egy két év múlva.”*

VK: *„Ez így van.”*

Riporter: *„A gazdasági célból történő évi ötszáz köbméter feletti vízhasználat után a már meglévő kutakra fennmaradási engedélyt kell kérni, új kút építéskor pedig engedélyeztetési eljárás következik. Egy korábbi információnk szerint ennek díja százötven-kétszáz ezer forint kutanként. A gazdák azonban ennél drágább összegekről hallottak.”*

DJ: *„Beszéltem egy balástyai barátommal a minap, azt mondta, hogy a fennmaradási engedélyért hétszáz ezer forintot fizetett.”*

Riporter: *„És hogy ha terveztetni kell egy vadonatújat, akkor az még drágább?”*

DJ: *„Azt el sem tudom képzelni, hogy mennyibe kerül.”*

DJ: *„Egy kút esetén, ezt csak hallomásból tudom, akinek már van engedélyes kútja és ugye a vízórát felszerelték. Ez háromszáz ezertől elérheti a hatszáz ezer forintot is, kutanként nyilván változik.”*

Riporter: „A kétezres évek elején az ENSZ élelmezésügyi szervezete, a FAO félsivatagos területté nyilvánította a Homokhátságot, ahol felszíni vizekből lehetetlen az öntözést megoldani, mert nincs a közelben sem folyó, sem tó, marad a fúrt kutakból nyert víz, illetve az öntözőcsatorna-hálózat kiépítése, amelyre az elmúlt évtizedekben több terv is született, mondja Vass Tibor, a ruzsai gazdakör elnöke.”

Vass Tibor, a ruzsai gazdakör elnöke (=VT): „Tervek lehet, hogy valahol a fiókban vannak, aztán az idő is szerintem túlhaladt rajtuk, de a tervekből semmi nem történt.”

Riporter: „A homokháti zöldség-gyümölcs termesztők azt mondják, nincs pénzük megfizetni az engedélyeztetés költségeit.”

VT: „Szerintem a gazdálkodók maximum 3-5 %-a az, aki ezt a pénzt ki tudná fizetni jelenleg.”

VT: „Mondta több termelő, hogy ő akkor itt most befejezi. És ez a termelőknek a nagy része, a másik része azt mondja, hogy a végletekig el fog menni, ezt a költséget nem fogja elbírní. Úgy tudom, Csongrád megyében harmincezer őstermelőt tartanak nyilván. Én úgy gondolom, hogy az egyharmada nem fogja ezt a tortúrát, ezeket a költségeket nem fogja végigvinni, és azt mondja, köszönöm szépen, nem küzdök tovább.”

Riporter: „Azt is állítják, hogy a Dél-Alföld és a Duna-Tisza közti homokos területek vízhiányáról nem az ott élő gazdák tehetnek.”

VT: „Elsősorban nem is az öntözés miatt alakult ki, tehát tanulmányok mutatnak rá, hogy legalább ötven százalékban a csapadéknak a csökkenése a felelős.”

Riporter: „Az éghajlat-változás Magyarországon.”

VT: „Az éghajlat-változás, egyértelmű. És a felelőtlen nagy vízfelhasználású, nagy vízpárologtatású erdőtelepítések szintén erősen felelősek a talajvíz-csökkenésért, és ami nem is kormányokon, hanem rendszeren átnyúló probléma, az a nyolcvanas évektől, hogy a Homokhátságnak a belvíz-elvezető csatornáit nem tartják karban. Elhangzott több fórumon. Évente Magyarország területét hat köbkilométernyi víz hagyja el, mint amennyi beérkezik. Ez egy irdatlan mennyiség, hat köbkilométernyi vizet pazarlunk el, engedünk el országos szinten. Ez, ha jól emlékszem, hatmilliárd köbméter. Én is fel tudok ajánlani akár csatorna melletti terület mellett két hektárt is ingyen átadom használatra az államnak, ha szükségeltározót vagy vizes élőhelyet alakítanak ki, mert ameddig ezt nem rakjuk rendbe, ameddig akadálytalanul folyik le a víz, hiába büntetjük vagy fizettetjük a gazdákkal, nem oldja meg a problémát.”

Riporter: „Milyen megoldást szeretnének?”

VT: „Elsősorban ezt a gigaösszeget szeretnénk lecsökkenteni, egy. Kettő: ezt a túl bonyolult adminisztrációs dolgot szeretnénk leegyszerűsíteni, s nagyon lényeges dolog: az Agrárkamara tájékoztatása szerint az Unió ötvenezer köbméterig úgynevezett vízkészlet-használati díj-mentességet adott Magyarországnak, állítólag az Unión belül ez a legmagasabb mennyiség, és én azt gondolom, ha ezt az ötvenezer köbmétert díjfizetés nélkül mi fel tudjuk használni, én azt hiszem, hogy akkor ezzel meg tudunk elégedni.”

„Ha az engedélyezés egyszerűsítése és olcsóbbá tétele, utána a vízhasználati díjat pedig a hektármennyiséghez kötni, és ennek egy tízezer forintnál többnek talán nem kellene lenni.”

„Ha a vízkivételi díjat hektáralapúvá tesszük, akkor nincs szükség a vízőrára, tulajdonképpen a csatornahálózatot kellene kiépíteni. És akkor békén volna a talajvízkészlet hagyva, és mindenki nagyon boldog volna.”

„Régóta halljuk, hogy a következő idők olaja a víz lesz. Én úgy gondolom, hogy a Homokhátság vízellátása az nem csak a gazdák érdeke, hanem az összes itt élő ember, sőt Magyarország érdeke.”

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint *„Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”*.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámokkal kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: *„időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel – ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket – foglalkozó műsorszám.”*

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közlétevé műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül annak is van jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, annak feldolgozása, bemutatása milyen módon szerepelt benne, ez a körülmény pedig jelen ügy kapcsán is kiemelt szerepet játszik.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéstről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A „Hajnal-táj” a Médiaszolgáltató hajnali vidékmagazinja, határok nélkül, „A Kárpát-medence vidékmagazinja hírt ad az uniós csatlakozásnak a vidéket érintő következményeiről, a határon átnyúló együttműködésekről, támogatásokról, pályázatokról, kistérségi tervekről, vidékfejlesztési kezdeményezésekről, területfejlesztési elképzelésekről. A középpontban a vidék gazdasága áll, de szerkesztőink praktikus ügyekben is segítenek – például a kiskerttulajdonosoknak, az állattartóknak is. Riportereink járják az országot, helyszíni felvételekkel, első kézből adnak hírt a vidék legfontosabb eseményeiről.”, azaz közéleti, közérdekű kérdésekről nyújt tájékoztatást.

A kérelemmel érintett szegmens 05:43:26 órától került közzétételre, aktualitását az év elején tapasztalt aszály és a kutak engedélyeztetése kapcsán történt jogszabály-változás adta.

A kérelemmel érintett műsorszegmens műfaját tekintve rádiós interjúkra épülő magazinműsor, melyben a riporter a szerkesztő által megválasztott témakör kapcsán egy vagy több meghatározott személy véleményét kérdezte (jelen esetben a leginkább érintetteket, a térségben gazdálkodókat az öntözésre szolgáló kutak engedélyeztetése kapcsán bevezetett jogszabály-változásról, s az így várható anyagi tehertételről, s e téma kapcsán bemutatta megoldási javaslatukat a jogszabály-változás okozta adminisztrációs és anyagi nehézségeik elkerülése érdekében).

A tárgyi esetben nem korlátozható – még a kiegyensúlyozott tájékoztatásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben foglaltak alapján sem – a szerkesztői szabadság, hiszen a Médiaszolgáltató a riporton keresztül mindössze a térség gazdálkodóinak helyzetét kívánta röviden bemutatni a közönségnek, méghozzá az érintettek megszólaltatásával.

A tárgyi műsorszám tehát arra vállalkozott, hogy a közmédia törvényben rögzített céljai elérése, feladatainak teljesítése keretében egy meghatározott, gazdálkodói nézőpontot ismertessen, nem pedig egyes, az adott kérdéssel összefüggő ellentétes vélemények ütköztetésének kívánt teret adni. Ebben a tekintetben a műsorszám – annak elsődlegesen műfaji jellemzőire, nem pedig témájára tekintettel – a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét előíró médiaszabályozásbeli követelmények számon kérhetősége szempontjából a napi aktuális hírekkel foglalkozó közéleti, politikai vagy hírműsorokétól eltérő megítélés alá esik.

A fentiekre figyelemmel **megállapítható, hogy a kérelemmel érintett műsorszám műfaji – és ebből következően szerkesztési – sajátosságait szem előtt tartva nem sérült a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye.**

A fentiek alapján a Médiatanács az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a kérelmet elutasította.

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi. A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: **Pp.**) 338. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza. A jogi képviselővel eljáró fél, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet a Pp. 340/B. §-a és 397/l. § (2) bekezdés b) pontja alapján elektronikusan (űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével) nyújthatja be a keresetlevelet a Médiatanácsnál.

Budapest, 2017. május 29.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Vass Ágnes
hitelesítő tag

Kapják:

Személyes adat